

**Quickscan Wet natuurbescherming
en nader ecologisch onderzoek**

Sloop woningen Hoflaan in Stolwijk

Rapportnummer: 20180263/rap01
Status rapport: versie 1
Datum rapport: 25 oktober 2018

Auteur: W. Bosgra
Projectleider: P. Godschalk
Kwaliteitscontrole: P. Godschalk

Opdrachtgever: Groen Wonen Vlist
t.a.v. de heer P. Hoogervorst
Amaliahof 40
2851 XM Haastrecht

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Gebiedenbescherming	2
1.3 Doel	2
1.4 Kwaliteitsborging	2
1.5 Leeswijzer	3
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	4
2.1 Beschrijving huidige situatie	4
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	4
3 METHODE.....	6
3.1 Opzet onderzoek	6
3.2 Literatuuronderzoek	6
3.3 Veldonderzoek quickscan	6
3.4 Methode soortgericht onderzoek	8
4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK	11
4.1 Flora	11
4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	11
4.3 Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)	12
4.4 Algemene broedvogels	12
4.5 Vleermuizen	12
4.6 Grondgebonden zoogdieren	13
4.7 Amfibieën	13
4.8 Reptielen	13
4.9 Vissen	13
4.10 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	13
4.11 Samenvatting resultaten	14
5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN	15
5.1 Inleiding	15
5.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4) – huismus	15
5.2.1 Effecten	15
5.3 Algemene broedvogels	16
5.3.1 Effecten	16
5.3.2 Maatregelen	16
5.4 Vleermuizen	17
5.4.1 Aanwezige soorten en functies	17
5.4.2 Effecten	17
5.4.3 Maatregelen	17
5.5 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	17
6 GEBIEDENBESCHERMING.....	19
7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	20
7.1 Soortenbescherming	20
7.2 Gebiedenbescherming	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Groen Wonen Vlist heeft het voornemen om een aantal gebouwen gelegen nabij de Hoflaan te Stolwijk te slopen. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de vigerende natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Omdat op voorhand reeds duidelijk was dat in het plangebied jaarrond beschermde broedvogels (huismus en gierzwaluw) en vleermuizen voor konden komen is direct een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd. Beide onderzoeken worden in deze rapportage behandeld.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Zuid-Holland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Zuid-Holland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld:

Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bastaardkikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat. (bron: Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, d.d. 9 november 2016>>

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in deze de provincie Omgevingsdienst Haaglanden). De provincie (het bevoegd gezag) toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Gebiedenbescherming

Via de Wnb is tevens de bescherming van gebieden vastgelegd. De gebiedenbescherming houdt samengevat in dat een ingreep in of nabij Natura 2000-gebieden geen significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten mag hebben. Indien significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast de bescherming van Natura 2000-gebieden via de Wnb kunnen gebieden via de ruimtelijke kaders beschermd worden middels het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS).

1.3 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk²?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Liggt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming (voortoets, verslechteringstoets, passende beoordeling en/of Nee, tenzij-toets) noodzakelijk?

1.4 Kwaliteitsborging

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

² In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. In hoofdstuk 3 wordt de methode beschreven, waarop een quickscan wordt uitgevoerd. Hoofdstuk 4 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is. In hoofdstuk 7 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.3) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied omvat een aantal te slopen woningen, voorzien van kleinschalige tuinen, liggend in stedelijk gebied. Ook de nabijgelegen brandweerkazerne en zendmast zijn meegenomen in het onderzoek. In figuur 2-2 is de ligging van het plangebied weergegeven en tevens welke woningen/gebouwen gesloopt worden en welke behouden blijven.

De te slopen woningen zijn oude gebouwen die vaak in slechte staat van onderhoud zijn. In figuur 2-1 zijn enkele foto's opgenomen. De woningen hebben schuine daken met een pannendak (dit zijn heel geschikte daken voor de huismus en de gierzwaluw). Er zijn houten daklijsten en plaatselijk ook andere houten betimmeringen aanwezig.

Figuur 2-1. Huidige beeld plangebied.

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

Om het gebied te kunnen ontwikkelen dienen een aantal sterk verouderde woningen en overige gebouwen te worden gesloopt. Deze zijn weergegeven in figuur 2-2. De planning in ruimte en tijd is nog niet bekend. Groenstructuren zoals struiken en aangelegde tuinen moeten mogelijk op kleine schaal worden verwijderd om voldoende werkruimte te creëren. Verder is het uitgangspunt om groenstructuren zoals grotere bomen alleen te verwijderen indien dit strikt noodzakelijk is.

Figuur 2-2. De te slopen gebouwen zijn weergegeven in rood. Gebouwen in groen blijven behouden.

3 METHODE

3.1 Opzet onderzoek

Een quickscan Wet natuurbescherming is een eenmalige beoordeling van het plangebied, waarin globaal wordt gekeken naar aanwezige en te verwachten (beschermde) soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

Er wordt tijdens de quickscan een volledige beoordeling van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten uitgevoerd. Een quickscan is echter geen volledig ecologisch onderzoek naar alle mogelijk voorkomende soorten, in de daarvoor geschikte perioden van het jaar. Hierdoor is een quickscan vaak niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Indien uit de quickscan echter blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing, is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn in de regel 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er ander biotoop is ontstaan. Een (nader) onderzoek naar beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn is 3 jaar geldig.

3.2 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is een groot deel van Stolwijk (waarbinnen het plangebied valt) als zoekgebied gebruikt. Hierbij is grofweg een zone van 1000 m rondom het plangebied aangehouden.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. De NDFF is geraadpleegd in de offertefase (voorjaar 2018). Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 Veldonderzoek quickscan

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen (deze volgen uit het literatuuronderzoek) tevens in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Tijdens de veldbezoeken is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten, waarbij extra aandacht was voor soorten als huismus, gierzwaluw en verschillende soorten vleermuizen. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen).

De bepaling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten is op onderstaande manier uitgevoerd:

Flora

Het plangebied wordt beoordeeld op geschiktheid als habitat voor beschermde plantensoorten. Tevens wordt gelet op eventuele groeiplaatsen van beschermde plantensoorten (deze zijn echter niet jaarrond zichtbaar).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat.1 t/m 4)

De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

Jaarrond beschermde nesten kunnen aanwezig zijn in bomen (bijv. roofvogelhorsten) of gebouwen (bijv. gierzwaluw en huismus). Tijdens het veldbezoek bepalen we of in het plangebied vaste nesten aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast wordt gezocht naar sporen van jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld braakballen van uilen en roofvogels, uitwerpselen op de grond/muren en territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tenslotte wordt beoordeeld of het plangebied mogelijk essentieel rust- en foerageergebied voor vogels van categorie 1 t/m 4 vormt.

Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt. Deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of in het plangebied nesten van categorie 5 aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast zoeken we ook naar sporen van deze nesten, bijvoorbeeld braakballen, uitwerpselen op de grond of muren, territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of binnen het plangebied broedgelegenheid is voor algemene broedvogels zoals winterkoning, heggenmus en vink. Tevens letten we op aanwijzingen voor broedgevallen, zoals territoriale en/of zingende vogels, oude nesten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen worden zowel de verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageerroutes beschermd.

Voor vleermuizen wordt bepaald of gebouwen en/of bomen in het plangebied geschikt (kunnen) zijn als vleermuisverblijfplaats:

- Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) gebruiken vaak spouwruimten als verblijfplaats, welke zij bijvoorbeeld via een open stootvoeg of via kieren in de buitenmuur kunnen bereiken. Ook gebruiken ze regelmatig ruimtes achter daklijsten of betimmeringen als verblijfplaats. De geschiktheid van gebouwen wordt beoordeeld op basis van de aanwezigheid van dergelijke structuren. Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen zelf niet betreden, maar van buiten geïnspecteerd;
- Boombewonende vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) verblijven in holtes, spleten of onder loshangend schors van bomen. Bomen worden met een verrekijker vanaf de grond beoordeeld op aanwezigheid van dergelijke kenmerken.

Tevens wordt tijdens het veldonderzoek bepaald of sprake is van lijnvormige landschapsstructuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Hierbij wordt bepaald of sprake is van doorgaande watergangen en aaneengesloten bomenrijen. Tevens wordt (om de essentie van de vliegroute te bepalen) gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren. Tenslotte wordt bepaald of sprake is van landschapsstructuren (bijvoorbeeld opgaand groen) die van belang kunnen zijn als foerageergebied. Om de essentie van het foerageergebied te bepalen, wordt tijdens het veldbezoek gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren.

Grondgebonden zoogdieren

Het gebied wordt beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. eekhoorn, das, kleine marterachtigen), waarbij wordt gelet op sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen, wissels, looppaadjes) en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt voortplantingshabitat, zomerhabitat en/of overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën biedt. Bij aanwezigheid van een potentieel geschikt voortplantingswater voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd. Bij aanwezigheid van potentieel geschikt landhabitat wordt direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van beschermde amfibieën tussen de vegetatie en op donkere, vochtige plekken (onder stukken hout e.d.).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek wordt gelet op de mogelijke aanwezigheid van geschikt habitat voor reptielen, zoals zanderige, structuurrijke plekken en schuilmogelijkheden. Indien sprake is van geschikt habitat wordt (bij uitvoering van het veldbezoek in de geschikte periode) direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op eventueel aanwezige individuen (onder takkenhopen e.d.).

Vissen

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of oppervlaktewater (indien aanwezig) geschikt is voor beschermde vissoorten. Hierbij wordt gelet op o.a. bodemsubstraat, helderheid, voedselrijkdom en de aanwezigheid van onderwater- en oevervegetatie. Bij ogenschijnlijke geschiktheid van de watergang voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden (o.a. kevers en tweekleppigen). Hierbij wordt o.a. gelet op de aanwezigheid van waardplanten (voor vlinders), water met geschikte ei-afzetplaatsen (voor libellen) en helder water met een rijke waterbeplanting (voor platte schijfhoren). Tijdens het veldbezoek wordt direct gelet op aanwijzingen van gebruik van het plangebied door beschermde ongewervelden (o.a. poppen, vervellingshuidjes, larven, nimfen). Bij aanwezigheid van potentieel geschikte watergang/poel (voor beschermde libellen, waterkevers en platte schijfhoren) wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

3.4 Methode soortgericht onderzoek

Op voorhand is ingeschat dat de huismus en gierzwaluw in het plangebied voor kunnen komen, en dat ook de aanwezigheid van vleermuizen niet is uit te sluiten. Het soortgericht onderzoek is dan ook gericht op deze soorten.

In tabel 3-1 (op de volgende pagina) is weergegeven wanneer de verschillende veldbezoeken zijn uitgevoerd voor welke soortgroep.

Tabel 3-1. Uitgevoerde veldbezoeken en weersomstandigheden.

Datum	Zon op/onder	Tijd Van-tot	Temp. (° C)	Wind (Bft)	Weer en bewolking	Onderzoek gericht op*
26 april 2018	n.v.t.	10:15-11:30	12	4	half bewolkt, droog	Huismus 1 (quickscan)
14 mei 2018	n.v.t.	08:00-10:00	24	3	Droog, zonnig	Huismus 2
17 mei 2018	21:31	21:30-23:30	10	3	Half bewolkt, droog	Vleermuizen 1: Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
4 juni 2018	n.v.t.	20:30-22:00	18	3	Bewolkt, droog	Gierzwaluw 1
13 juni 2018	22:01	22:00-00:05	15	2	Half bewolkt, droog	Vleermuizen 2: Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied (bezoek specifiek voor laatvlieger)
4 juli 2018	n.v.t.	20:00-22:00	24	3	Half bewolkt, droog	Gierzwaluw 2
5 juli 2018	05:28	03:20-05:30	15	1	Onbewolkt, droog	Vleermuizen 3: Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
11 juli 2018	n.v.t.	20:00-22:15	20	2	Half bewolkt, droog	Gierzwaluw 3
21 augustus 2018	20:52	23:00-01:00	18	0-1	Onbewolkt, droog	Vleermuizen 4: Paarverblijven, vliegroutes, foerageergebied
13 september 2018	20:01	22:00-00:00	13	0	Onbewolkt, droog	Vleermuizen 5: Paarverblijven, vliegroutes, foerageergebied

Huismus

Voor de onderzoeksinspanning voor huismus is het Kennisdocument Huismus van BIJ12 geraadpleegd. Er zijn twee bezoeken nodig in de periode 1 april – 15 mei, met 10 dagen tussen de veldbezoeken. Het onderzoek is op deze wijze uitgevoerd, zodat de onderzoeksinspanning afdoende is. Er is gelet op zingende mannetjes, territoriaal gedrag, aanvoer van nestmateriaal en voedsel etc.. Tevens is gelet op eventuele essentiële groenstructuren, zandbaden en drinkvoorzieningen.

Gierzwaluw

Voor de onderzoeksinspanning voor huismus is het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 geraadpleegd. Er zijn drie bezoeken nodig in de periode 1 juni – 15 juli, met 10 dagen tussen de veldbezoeken. Het onderzoek is op deze wijze uitgevoerd, zodat de onderzoeksinspanning afdoende is. Er is gelet op invliegende dieren, laagvliegende dieren en exemplaren die 'bouncen' (dat is aanvliegen op het verblijf maar net niet invliegen) of ander gedrag vertonen dat duidt op een verblijfplaats.

Tussen de laatste twee veldbezoeken zaten maar 7 dagen i.p.v. 10. Dit kwam door ongunstig weer eind juni/begin juli waardoor een bezoek verschoven moest worden. De resultaten waren echter zeer consistent (zie volgende hoofdstuk), en bij het vleermuisbezoek van 13 juni zijn geen aanvullende waarnemingen gedaan (de start van het vleermuisonderzoek is in de schemering, wanneer nog met regelmaat gierzwaluwen invliegen). Dit bezoek kan als extra bezoek worden gezien. Al met al zijn de resultaten representatief en voldoende om de aan- of afwezigheid te kunnen onderbouwen.

Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd aan de hand van het landelijk vastgestelde protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017). Dit is een door het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek. ATKB is als lid aangesloten bij het NGB. Het vleermuisprotocol geeft aan dat meerdere onderzoeksronden nodig zijn om de verschillende functies van het gebied voor vleermuizen in kaart te brengen. De bezoeken moeten worden uitgevoerd in de vleermuisactieve periode tussen mei en eind september.

Met behulp van een batdetector van het type Pettersson D240x of gelijkwaardig en zichtwaarnemingen kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen worden vastgesteld. Een batdetector zet de voor mensen onhoorbare geluiden van vleermuizen om in

hoorbare geluiden. Aan de hand van frequentie en ritme van de geluiden is het mogelijk om de vleermuissoorten te onderscheiden. Deze onderzoeken vinden plaats in de avondperiode. Gekoppeld aan de batdetector zijn met behulp van een opnameapparaat (Edirol R-09HR) opnames gemaakt van in het veld moeilijk te determineren soorten. Vleermuisgeluiden van de groep *Myotis* zijn meestal lastiger in het veld te herkennen. Deze geluiden zijn achteraf op kantoor met behulp van het programma Batsound geanalyseerd en soorten zijn hierbij op naam gebracht.

Voor de onderzoeksinspanning zijn we uitgegaan van de aanwezigheid van de gewone en ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Deze soorten hebben we in eerdere jaren in onderzoeken in Stolwijk ook aangetroffen. Omdat geen grote gebouwen met veel massa aanwezig zijn, is er geen extra ronde voor massa winterverblijfplaatsen ingepland.

Voor het project zijn 5 onderzoeksronden uitgevoerd voor vleermuizen met 3 personen in de zomeravondrondes en 2 in de overige bezoeken. Hiermee is voldaan aan de onderzoeksinspanning voor kraam- en zomerverblijven en paarverblijven van de gewone en ruige dwergvleermuis. Middels de extra avondronde is ook de laatvlieger afdoende geïnventariseerd.

4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK

4.1 Flora

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde soorten te verwachten zijn. Tijdens de veldbezoeken zijn er ook geen beschermde soorten waargenomen. Geschikte biotopen, zoals extensief beheerde akkers, ontbreken ook. De aanwezigheid van beschermde planten kan met zekerheid worden uitgesloten.

4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4 broedvogels) voorkomen: Huismus, gierzwaluw. Niet alleen de nesten van deze vogels zijn jaarrond beschermd, maar ook de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied). Derhalve is bij het veldbezoek zowel op de geschiktheid als broedlocatie als de geschiktheid als rust- en foerageergebied gelet.

Uit de quickscan blijkt dat het plangebied geschikte mogelijke nestplaatsen biedt voor beide soorten door de aanwezigheid van schuine daken met dakpannen.

Huisemus

Uit het veldonderzoek blijkt dat de huismus niet broedt in het plangebied, maar wel aanwezig is in de omgeving. Bij het eerste onderzoek zijn in het geheel geen huismussen waargenomen, niet in het plangebied en ook niet in het gebied daar omheen. Bij het tweede veldbezoek zijn wel foeragerende huismussen waargenomen in het plangebied (zie linker rode cirkel in het plangebied in figuur 4-1) en tevens 1 zingend mannetje (rechter rode cirkel binnen het plangebied). Dit exemplaar had echter geen nest in het naastgelegen te slopen pand (waar wel precies is onbekend). Rondom het plangebied en met name aan de zuidkant zijn nog diverse baltsende (tsjilpende) mannetjes waargenomen, zie overige rode cirkels in figuur 4-1. Struiken en groenstructuren bieden foerageer- en schuilgelegenheid aan huismussen.

Figuur 4-1. Waarnemingen huismus 14 mei (rode cirkels) en nest gierzwaluw (blauwe cirkel).

Gierzwaluw

De gierzwaluw is aangetroffen op nr. 21, dit betreft een te behouden woning die buiten de planontwikkeling valt (zie blauwe cirkel in figuur 4-1). Bij alle drie de veldonderzoeken gericht op gierzwaluw is de soort hier invliegend waargenomen. Er zijn maximaal 2 dieren gezien, we gaan er vanuit dat dit 1 paar betreft. In de te slopen gebouwen zijn geen nesten van gierzwaluw aanwezig. Gierzwaluwen zijn verder niet gebonden aan het plangebied, zodat de soort in het vervolg van deze rapportage niet meer wordt behandeld. De werkzaamheden hebben geen effect op de verblijfplaats.

4.3 Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) voor (kunnen) komen: koolmees, pimpelmees en andere algemene soorten. Vogels uit deze categorie betreffen broedvogels waarvan de nesten in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt en waarvan de soorten jaarrond beschermd zijn als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen.

In het plangebied zijn koolmees, ekster en bosuil waargenomen (die laatste is eenmaal waargenomen, roepend tijdens een gierzwaluw inventarisatie). Het plangebied is voor deze aanwezige categorie 5-vogels niet van ecologisch hoog belang, omdat het in het geval van ekster en koolmees hooguit om enkele broedparen gaat. Bovendien zijn in de omgeving voldoende alternatieve nestlocaties te vinden in tuinen en bos in omgeving. De soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland. Het plangebied is door gebrek aan nestkasten of dikke oude boomholten ongeschikt als broedgebied voor bosuil.

Als gevolg hiervan zijn de nesten van categorie 5-broedvogels binnen het plangebied niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze broedvogels (net als het geval is voor algemene broedvogels) beschermd tijdens het broedseizoen. Soorten uit cat. 5 kunnen dus als algemene broedvogels worden beschouwd, zie verder par. 4.4. In het vervolg van deze rapportage wordt deze soortgroep niet meer apart behandeld.

4.4 Algemene broedvogels

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder: merel, houtduif, Turkse tortel, heggemus en vink. Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied een geschikte broedlocatie voor deze soorten vormt. Met deze soortgroep moet daarom rekening worden gehouden bij het planvoornemen, zie hiervoor par. 5.3.

4.5 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek en expert judgement (gebiedskennis) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voor (kunnen) komen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger. Er is in de periode mei tot september 2018 veldonderzoek uitgevoerd.

17 mei 2018

Bij dit veldbezoek zijn tot 4 foeragerende gewone dwergvleermuizen in het plangebied waargenomen. Er zijn geen uitvliegers of aantikkers gezien (indicatie van verblijfplaats).

13 juni 2018

Bij dit bezoek zijn kort na zonsondergang enkele laatvliegers waargenomen die foerageerden in de Hoflaan, dit was kortstondig. Er zijn geen uitvliegers gezien bij de woningen in het plangebied. Verder zijn weer enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen, maar wederom geen uitvliegers. Aan Hoflaan nr. 2 hangen enkele vleermuiskasten, hierin zijn (voor het uitvliegen) geen vleermuizen gezien.

5 juli 2018

Weer enkele foeragerende dwergen, maar kort voor zonsondergang (invliegtijd) waren deze verdwenen zonder dat enige indicatie is waargenomen van verblijfplaatsen, zoals zwermen voor de invliegopening (gewoonlijk doet deze soort dat). Er zijn geheel geen laatvliegers waargenomen. De kasten aan nr. 2 waren leeg, achter golfplaten bij de loodsen (nr. 19a) zijn ook geen vleermuizen waargenomen (wel spinnenwebben waarmee aanwezigheid vleermuizen onwaarschijnlijk is).

21 augustus 2018

Er zijn 2 baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen bij de kerk (Hoflaan nr. 6) buiten het plangebied. In aangrenzende wijk (o.a. Plevierstraat) is meer activiteit waargenomen en is o.a. een paarverblijf ruige dwergvleermuis aangetroffen. Laatvliegers zijn niet waargenomen.

13 september 2018

De resultaten waren sterk vergelijkbaar met het bezoek van 21 augustus 2018.

Conclusie

Uit het veldonderzoek blijkt dat verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied niet aanwezig zijn. In de omgeving zijn wel verblijfplaatsen aanwezig (o.a. paarterritorium gewone dwergvleermuis bij de kerk Hoflaan nr. 6 en ruige dwergvleermuis in de Plevierstraat). Het plangebied heeft wel een functie als foerageergebied voor gewone en ruige dwergvleermuis en in mindere mate laatvlieger. Het aantal dieren is echter niet groot (max. 4 gewone dwergvleermuizen tegelijkertijd).

4.6 Grondgebonden zoogdieren

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen grondgebonden zoogdieren voor komen. Tijdens het veldonderzoek zijn ook geen waarnemingen van beschermde soorten gedaan of sporen gevonden van beschermde grondgebonden zoogdieren. Geschikt leefgebied ontbreekt. De aanwezigheid van beschermde soorten kan met zekerheid worden uitgesloten.

4.7 Amfibieën

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde amfibieën voor komen. Tijdens de veldbezoeken zijn deze ook niet aangetroffen, het plangebied is door de urbane ligging en het ontbreken van watergangen binnen het plangebied ook ongeschikt als biotoop. De aanwezigheid van beschermde amfibieën kan met zekerheid worden uitgesloten.

4.8 Reptielen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen voor komen. Tijdens de veldbezoeken zijn deze ook niet aangetroffen. Wegens het ontbreken van populaties in de nabijheid en het urbane karakter van het plangebied is dit ook ongeschikt leefgebied. De aanwezigheid van beschermde reptielen kan met zekerheid worden uitgesloten.

4.9 Vissen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissen voor komen. Wegens het ontbreken van watergangen kan de aanwezigheid van vissen met zekerheid worden uitgesloten.

4.10 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde ongewervelden voor komen. Tijdens de veldbezoeken zijn deze ook niet aangetroffen. Door het ontbreken van structuur- en bloemrijke graslanden en watergangen kunnen soorten uit deze soortgroepen ook met zekerheid worden uitgesloten.

4.11 Samenvatting resultaten

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten die op basis van het literatuur- en veldonderzoek (mogelijk) aanwezig zijn binnen het plangebied.

Tabel 4-1. Mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Soortgroep	(Kans op) aanwezigheid beschermde soorten?	
	Ja	Nee
Flora		x
Broedvogels jaarrond beschermd (cat. 1 t/m 4)	x	
Broedvogels niet jaarrond, inventarisatie gewenst beschermd (cat. 5)		x (zie bij algemene broedvogels)
Algemene broedvogels	x	
Vleermuizen (foerageergebied)	x	
Vleermuizen (verblijfplaatsen)		x
Zoogdieren (grondgebonden)		x
Amfibieën		x
Reptielen		x
Vissen		x
Vlinders, libellen en overige ongewervelden		x

Bij het planvoornemen dient men rekening te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten (tabel 4-1, soorten uit kolom 'ja').

Doordat reeds duidelijk is dat de beschermde soorten uit de soortgroepen flora, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden niet aanwezig zijn binnen het plangebied, worden deze in het vervolg van voorliggende rapportage verder niet behandeld.

5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

5.1 Inleiding

De onderstaande effectenanalyse en de beschrijving van de maatregelen richten zich op de verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied en de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

In paragrafen 5.2 t/m 5.4 worden per (mogelijk) aanwezige soortgroep (zie paragraaf 4.11) de mogelijke effecten op beschermde soorten en benodigde maatregelen besproken.

In paragraaf 5.5 worden enkele aanvullende maatregelen (ten aanzien van de zorgplicht én het voorkomen van tussentijdse vestiging van beschermde soorten) beschreven.

5.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4) – huismus

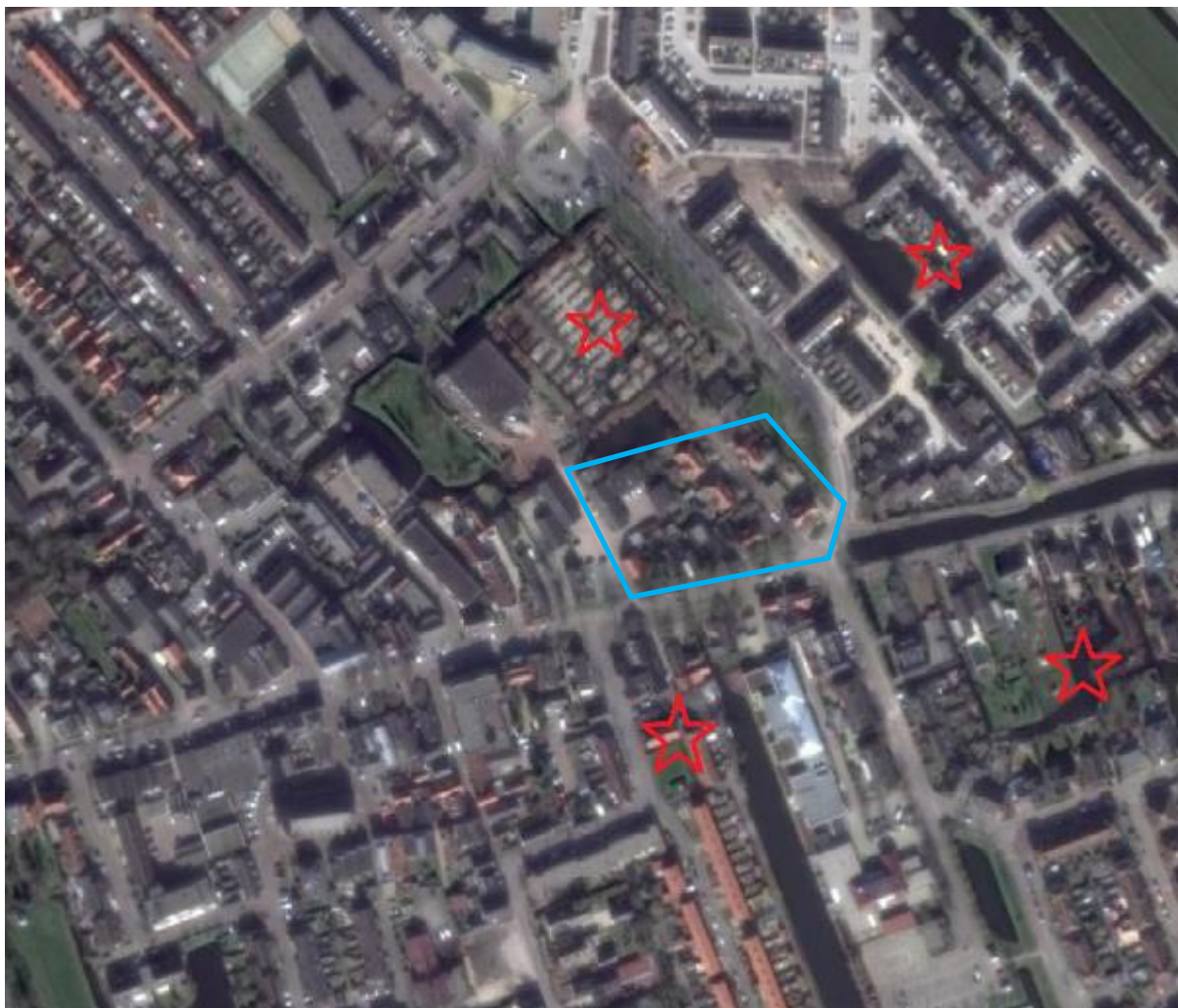
5.2.1 Effecten

In het plangebied komt foerageer- en schuilgelegenheid voor van de huismus. Door de werkzaamheden kan een deel van het groen verloren gaan. Dit is slechts verboden indien dit leidt tot aantasting van de functionaliteit van het leefgebied van de huismus. Nesten van de huismus zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Wel zijn er aan de zuidzijde van het plangebied diverse territoria en nesten vastgesteld (zie par. 4.2).

Ons inziens leiden de werkzaamheden niet tot schade aan essentieel foerageer- en schuilgebied om de volgende redenen:

- Slechts een deel van de groenvoorzieningen verdwijnt. Onder andere rondom de groen gearceerde woningen (zie figuur 2-2) blijven alle groenvoorzieningen behouden omdat deze woningen niet gesloopt worden. Er blijven zodoende voldoende schuilmogelijkheden aanwezig;
- Het aantal huismussen in de omgeving van het plangebied is beperkt, de behoefte aan groenvoorzieningen is dus niet heel groot;
- In de directe omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig (zie figuur 5-1).

De werkzaamheden leiden zodoende niet tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is zodoende niet noodzakelijk en aanvullende voorzorgsmaatregelen zijn ook niet nodig.

Figuur 5-1. Alternatieve foerageergebieden huismus (rode ster) op korte afstand van het plangebied (blauw omlijnd) (bron ondergrond: Google Maps).

5.3 Algemene broedvogels

5.3.1 Effecten

In het plangebied zijn diverse algemene broedvogels aangetroffen. Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van bovengenoemde soorten worden verstoord of vernield. De verstoring die als gevolg van de werkzaamheden kan optreden, is echter niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Dit aangezien de te verwachten soorten algemeen in Nederland voorkomen. Daarnaast is de verstoring slechts van tijdelijke aard.

5.3.2 Maatregelen

Middels onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wnb (als gevolg van vernieling van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden:

- Werkzaamheden buiten het reguliere broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode 15 maart t/m 15 juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Het is mede afhankelijk van weersomstandigheden of ook buiten deze periode wordt gebroed door vogels. Derhalve dient men voorafgaande aan het werk contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen.

- Indien de werkzaamheden in het reguliere broedseizoen uitgevoerd dienen te worden:
 - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de bomen, struiken en andere beplanting rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen;
 - o als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien.
Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. Dit is vooral van toepassing als langdurig werkzaamheden in het reguliere broedseizoen worden uitgevoerd.

5.4 Vleermuizen

5.4.1 Aanwezige soorten en functies

Het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied door gewone dwergvleermuis en incidenteel laatvlieger. Buiten het plangebied bevinden zich paarverblijven van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

5.4.2 Effecten

Verblijfplaatsen

Door de voorgenomen sloop zijn negatieve effecten op paar- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen niet te verwachten, aangezien de aanwezigheid van (paar)verblijfplaatsen middels veldonderzoek kan worden uitgesloten. Van indirecte effecten op verblijven buiten het plangebied is geen sprake. De werkzaamheden leiden niet tot overtreding van verbodsbepalingen.

Essentiële vliegroutes

In het plangebied is geen sprake van een essentiële vliegroutes door het ontbreken van lijnvormige landschapselementen. Ook zijn er geen grote aantallen langsvliegende vleermuizen waargenomen. De werkzaamheden hebben zodoende geen negatieve effecten op vliegroutes, zodat van overtreding van art. 3.5 geen sprake is.

Essentieel foerageergebied

Door de voorgenomen sloop en verwijderen van groenstructuren gaat mogelijk foerageergebied van vleermuizen verloren. Dit leefgebied is echter niet essentieel, omdat er voldoende alternatieve gebieden in de omgeving zijn, een deel van de groenstructuren behouden blijft en er lage aantallen vleermuizen zijn waargenomen. De werkzaamheden leiden daarom niet tot overtreding van artikel 3.5 Wnb.

5.4.3 Maatregelen

Er zijn geen mitigerende maatregelen nodig omdat er geen beschermde functies aanwezig zijn.

5.5 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden en met rust laten;
- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen.

Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier)soorten te voorkomen, zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

- Voorkomen dat er op het bouwterrein natte laagtes of bandensporen overblijven, dit is geschikt voortplantingsbiotoop voor amfibieën;
- Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen;
- Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt (zie tevens paragraaf 5.3). Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten).

6 GEBIEDENBESCHERMING

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied of binnen het NNN (bronnen: Synbiosys en <http://zuid-holland.nl>), waardoor bij voorbaat kan worden uitgesloten dat sprake is van een direct negatief effect op beschermde natuurgebieden. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op ruime afstand van beschermde natuurgebieden plaatsvindt worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht. De kans op negatieve effecten als gevolg van de extra stikstof die als gevolg van het project vrijkomt, wordt gezien de kleinschaligheid van de ontwikkeling en korte duur van de werkzaamheden tevens als verwaarloosbaar gezien³.

Op basis van bovenstaande is toetsing aan de regelgeving omtrent deze beschermde gebieden niet van toepassing. Het voornemen hoeft alleen aan de soortenbescherming te worden getoetst.

³ Recente ervaring leert echter dat de provincies in toenemende mate een aanvullende onderbouwing van de afwezigheid van stikstofeffecten (op stikstofgevoelige habitats en/of soorten in beschermde natuurgebieden) willen. Het oordeel over het al dan niet noodzakelijk zijn van een stikstofberekening (middels gebruik van het programma AERIUS) ligt bij de provincie.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan en nader onderzoek kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

De huismus foerageert in groenstructuren maar heeft geen nesten in het plangebied. De gierzwaluw heeft een nest op nr. 21 (een huis buiten plangebied). Daarnaast komen algemene broedvogels voor en foeragerende vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn binnen te slopen bebouwing niet aangetroffen.

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

Aangezien het plangebied niet-essentieel leefgebied betreft voor huismus en vleermuizen leiden de werkzaamheden niet tot overtreding van verbodsbepalingen.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Nee, onderzoek naar vleermuizen, huismus en gierzwaluw heeft direct plaatsgevonden volgens de geldende protocollen.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

Zie tabel 7-1.

Tabel 7-1. Overzicht benodigde voorzorgsmaatregelen.

(Mogelijk) aanwezige soort(groep)en	Benodigde voorzorgsmaatregelen t.a.v. soorten met aanvullend beschermingsregime (art. 3.1, 3.5 en 3.10)
Vogels	- Werken buiten het broedseizoen (half maart t/m half juli)
Aanvullende voorzorgsmaatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	
Vleermuizen	- Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten te voorkomen.
Overige soorten	- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden en met rust laten; - Voorkomen dat er op het bouwterrein natte laagtes of bandensporen overblijven, dit is geschikt voortplantingsbiotoop voor amfibieën; - Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen; Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt. Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten bijv.).

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Nee.

7.2 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?

Nee.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Ja, wegens geografische ligging midden in bestaande bebouwing en de kleinschalige aard van de werkzaamheden.

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

Nee.

ATKB - van meetwerk tot maatwerk voor uw milieuvraagstuk

ATKB is een adviesbureau voor bodem, water en ecologie

Praktisch, deskundig en nuchter. Dat is de kracht waarmee wij, als onafhankelijk adviesbureau, overheden en bedrijfsleven helpen bij het oplossen van complexe milieuvraagstukken. Dat we daarbij geregeld met onze voeten in de klei staan maakt ons deskundige aanpakkers, die u begeleiden in het uitvoeren van projecten en het ondersteunen van processen. Met oog en respect voor onze leefomgeving. Met heldere adviezen van hoge kwaliteit en een duurzaam karakter. Zodat u ook morgen iets aan onze adviezen van vandaag heeft. Wij werken in heel Nederland, en daarbuiten. Op de achterzijde van deze flyer vindt u een overzicht van de werkzaamheden die wij graag voor u uitvoeren.

ATKB beschikt over een Veiligheids- en Kwaliteitsmanagementsysteem en is gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO9001:2015 en VCA^{**}. Daarnaast beschikken we over diverse kwaliteitscertificaten (zie website) en hebben we een vergunning in het kader van de Wet op de Dierproeven. ATKB houdt zich aan een eigen beleidsplan ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Om onze CO₂-uitstoot in kaart te brengen en te reduceren zijn we gecertificeerd volgens de CO₂-prestatieladder.

- Verkennend en nader bodemonderzoek
- Partijkeuringen grond, baggerspecie en niet vormgegeven bouwstof
- Opstellen saneringsplannen en bestekken conventionele, in-situ landbodemsaneringen
- Begeleiding en evaluatie van conventionele en in-situ landbodemsanering
- (3D)-grondradaronderzoek
- Arbitrage en juridisch advies bodemzaken
- Civieltechnisch onderzoek naar asfalt, zand en klei
- Coördinatie archeologisch onderzoek

- Soortgericht onderzoek (o.a. vleermuizen, amfibieën, kleine marterachtigen)
- Toetsingen aan natuurwetgeving
- Ecologisch werkprotocol en begeleiding
- Vegetatiekarteringen
- Hydrobiologisch onderzoek
- Waterplantenonderzoek en Ecoscans
- Visstandbemonstering
- Vismigratieonderzoek (vistelemetrie, pit-tag)
- Actief Biologisch Beheer
- Visserijmanagement
- Visbeheerplannen
- Schouw en kwaliteitsbeoordeling nieuwe natuur
- SNL-monitoring en gebiedsanalyses

- Monitoring grondwater/oppervlaktewater (meetstrategie, inrichting/beheer meetnet, kwaliteit & kwantiteit)
- Waterbodemonderzoek (NEN 5717, NEN 5720)
- Kwantitatief waterbodemonderzoek
- Voorbereiding en begeleiding van baggerwerken, inclusief waterbodemsaneringen
- Baggerplan en werkplan
- Bemalingsadvies
- Ondersteuning en advies bij (stedelijk) waterbeheer
- Ondersteuning en advies bij wettelijke procedures, inclusief vergunningen en meldingen

- Asbestinventarisatie gebouwen en objecten
- Risicobeoordeling asbest in gebouwen NEN2991
- Opstellen en onderhouden asbestbeheersplan
- Begeleiding, directievoering, saneringsonderzoek bij asbestverwijdering
- Bewijsmateriaal duurzaamheids certificering onder BREEAM-NL (diverse milieukundige credits onder Nieuwbouw en renovatie, In Use, Gebiedsontwikkeling en Sloop)
- Beleidsondersteuning
- Beleidsstudies, beheerplannen en adviezen
- Second opinions
- Monitoring en nazorg
- Directievoering & toezicht
- Uitvoeringsbegeleiding
- Coördinatie
- Detachering

Hoe doen we dat?

Dit doen wij door de inzet van een projectteam, dat met zorg wordt samengesteld voor uw opdracht. Zodat onze kennis optimaal voor u wordt ingezet. Het projectteam weet daarbij onze moderne vloot en meetapparatuur doelmatig in te zetten. Hiertoe behoren onder andere de (3D-) grondradar, drone, warmtebeeldcamera en daarnaast nauwkeurige plaatsbepalingsapparatuur ((d)GPS/GNNS), waterniveaumeters, elektrovisapparatuur, visnetten, fuiken en verschillende vaartuigen en de machinale boorstellingen Geoprobe en Vibrocore. Al deze apparatuur heeft ATKB in eigen beheer. Detachering van onze specialisten bij uw organisatie is bespreekbaar.